

ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Розроблена Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015–2020 роки є складовою Національного плану дій з реформування, котрий був затверджений Указом Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» та програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою постановою Верховної ради України від 11 грудня 2014 року №26-VIII [1].

Мета Стратегії полягає у визначенні ключових проблем системи охорони здоров'я, потенційних напрямів і шляхів їх розв'язання для формування нової державної політики у галузі, включаючи глибинні нормативні трансформації та впровадження нових фінансових механізмів, із метою забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я.

Одним з пріоритетів, закріплених у вказаних вище документах є створення умов для вільного вибору населенням постачальників медичних послуг належної якості.

Забезпечення закладів охорони здоров'я незалежно від форми власності, відомчого підпорядкування та лікарів, що провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці бланками листка тимчасової непрацездатності згідно з їх заявками є істотною умовою реформування галузі охорони здоров'я та системи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Відповідно до частини 1 статті 69 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»: «Медична експертиза з тимчасової втрати працездатності громадян проводиться лікарем або комісією лікарів у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності, а також лікарями, що провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці» [2].

Положення частини 3 статті 69 визначають, що під час проведення медичної експертизи з тимчасової втрати працездатності встановлюється факт необхідності надання листка непрацездатності чи іншого документа, що засвідчує тимчасову втрату працездатності у зв'язку з хворо-

бою, травмою, вагітністю та пологами, доглядом за хворим членом сім'ї, хворою дитиною, карантинном, встановленим санітарно-епідеміологічною службою, протезуванням, санаторно-курортним лікуванням, визначаються необхідність і строки тимчасового переведення працівника у зв'язку з хворобою на іншу роботу, приймається рішення про направлення на медико-соціальну експертну комісію для визначення наявності та ступеня стійкого розладу функцій організму, причини, часу настання і групи інвалідності.

З урахуванням зазначених вище положень закону, Міністерство охорони здоров'я України наказом від 6 грудня 2011 року № 882 (чинний з 17 лютого 2012 року) внесло зміни до Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13 листопада 2001 року № 455 [3; 4].

Згідно з підпунктом 1.4.5 пункту 1.4 Інструкції право видавати листки непрацездатності мають лікуючі лікарі закладі в охорони здоров'я незалежно від форми власності та лікарі, що провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці [3; 4].

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. № 23-р «Про виготовлення бланків листка тимчасової непрацездатності», МОЗ є замовником бланків листка непрацездатності та здійснює їх розподіл по регіонам згідно з їх заявками. Кошти для виготовлення зазначених бланків передбачаються у межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на відповідний рік [5].

Основами законодавства про охорону здоров'я України, чинним законодавством в галузі охорони здоров'я станом на теперішній час не передбачений обов'язок департаментів (управлінь) охорони здоров'я обласних державних адміністрацій та управлінь (департаментів) охорони здоров'я міст стосовно видачі листків непрацездатності як бланків суворої звітності лікарям що провадять господарську діяльність з медичної практики як фізичні особи – підприємці; не регламентований порядок видачі бланків листків непрацездатності як бланків суворої звітності лікуючим лікарям закладів, зокрема, суб'єктам господарської діяльності, що проводять приватну медичну практику.

З викладеного вище можна дійти висновку, що право видавати листки непрацездатності у лікуючих лікарів закладів охорони здоров'я приватної форми власності та лікарів, що провадять господарську діяльність

з медичної практики як фізичні особи – підприємці існує, а процедура забезпечення бланками листка непрацездатності приватних закладів охорони здоров'я та лікарів, що провадять господарську діяльність із медичної практики як фізичні особи-підприємці відсутня.

Згідно з частиною першою статті 31 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.2014 р. №77-VIII, підставою для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах є виданий у встановленому порядку листок непрацездатності [6].

Таким чином листок непрацездатності є не тільки юридичним та медичним, але й фінансово-страховим документом, на підставі якого призначається і виплачується допомога за рахунок коштів спеціального фонду соціального страхування.

З метою запобігання порушенням та необхідністю зниження рівня зловживань під час оформлення листків непрацездатності та для більш ефективного використання коштів Фонду соціального страхування України було запроваджено Єдиний електронний реєстр листків непрацездатності.

Відповідно до Положення про Єдиний електронний реєстр листків непрацездатності, затвердженого наказом МОЗ України № 716 від 28.10.2011 р., єдиний електронний реєстр листків непрацездатності – система введення, накопичення, зберігання, передачі та використання інформації про видані, продовжені та обліковані листки непрацездатності [7]. Згідно з пунктом третім положення, реєстр створюється з метою ведення оперативного обліку та контролю виданих та продовжених листків непрацездатності закладами охорони здоров'я усіх форм власності.

Постановою Правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності від 30.05.2014 р. № 17 було передбачено впровадження Єдиного електронного реєстру листків непрацездатності в закладах охорони здоров'я протягом 2015 року [8].

Варто зауважити, що відсутня нормативно закріплена процедура забезпечення приватних закладів охорони здоров'я та лікарів, що провадять господарську діяльність із медичної практики як фізичні особи-підприємці уніфікованими програмними продуктами «Укрмедсофт: Стационар» та «Укрмедсофт: Поліклініка».

Таким чином можна дійти висновку, що окрім із правовою невизначеністю процедури забезпечення паперовими бланками листків непрацездатності вказаних вище суб'єктів надання медичної допомоги, не запроваджено механізм доступу до єдиного електронного реєстру листків непрацездатності приватних закладів охорони здоров'я та лікарів, що провадять господарську діяльність із медичної практики як фізичні особи-підприємці.

Доцільною є розробка змін до діючого законодавства, якими передбачити процедуру отримання лікарями індивідуальних ключів доступу до такого реєстру, що забезпечить можливість їм самостійно вносити дані про тимчасову непрацездатність пацієнта із наданням пацієнту відомостей у звичайній паперовій формі із зазначенням номеру запису у реєстрі, часу непрацездатності та реквізитами (підпис лікаря з написаними власноруч прізвищем, іменем, по-батькові, а також печаткою). Впровадження такого підходу надасть можливість щорічно економити кошти державного бюджету, які на даний час витрачаються на виготовлення та закупівлю бланків листків тимчасової непрацездатності та забезпечить дійсну, а не тільки задекларовану рівність всіх форм власності закладів охорони здоров'я, вільний вибір громадянами лікаря та закладу охорони здоров'я, приведення системи державного соціального страхування до стандартів ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 // Офіц. вісн. Президента України. – 2015. – № 2. – С.14. – Ст. 154.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
3. Про затвердження Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян: Наказ МОЗ України від 13.11.2001 р. № 455 // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 49. – С. 234. – Ст. 2216.
4. Про затвердження Змін до Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян: Наказ МОЗ України від 06.12.2011 р. № 882 // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 11. – С. 234. – Ст. 430.
5. Про виготовлення бланків листка тимчасової непрацездатності: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 р. № 23р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/23-2007-%D1%80>.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 р. № 77-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 11. – Ст. 75.

7. Положення про Єдиний електронний реєстр листків непрацездатності: Наказ МОЗ України від 28.10.2011 р. № 716 // Офіц. вісн. України – 2011. – № 102. – С. 192. – Ст. 3773.
8. Про запровадження Єдиного реєстру листків непрацездатності в закладах охорони здоров'я: Постанова Правління Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності від 30.05.2014 р. № 17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fse.gov.ua/fse/control/main/uk/publish/article/923489;jsessionid=55F9BE2443D8805B356C25653923DD44>.

Вороніна Ірина Сергіївна – науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, здобувач кафедри господарського права Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

О. А. Гончаренко

ЩОДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ЄС У НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ТА ІННОВАЦІЙНІЙ СФЕРІ В УКРАЇНІ

Останнім часом все більше уваги в Україні приділяється аналізу законодавства ЄС у науково-технічній та інноваційній сферах, інноваційній політиці ЄС, вивченню досвіду організації наукової та інноваційної діяльності у країнах європейської спільноти, а також впливу законодавства ЄС на розвиток національного права у державах-членах. Для України це зумовлено, потребою її подальшої інтеграції в єдиний європейський науковий простір і, відповідно, необхідністю пошуку оптимальних шляхів та механізмів співпраці з ЄС у сфері науки та інноваційних технологій, доцільністю використання досвіду країн-членів ЄС у формуванні й впровадженні стратегії розвитку науки для розробки й оптимізації політики нашої держави у цій сфері, а також необхідністю врахування можливих ризиків та загроз для національних інтересів України, які можуть виникнути через незбалансованість взаємодії України з ЄС у зазначених сферах (відтік вітчизняних наукових кадрів, переорієнтація творчого пошуку наукових колективів та окремих дослідників у не вигідному для України руслі тощо) Тільки чітко усвідомивши особливості сучасної політики ЄС у науково-технічній та інноваційній сферах, їх стратегічні цілі, завдання й механізми реалізації, Україна зможе на паритетних умовах співпрацювати з Європейським співтовариством, орієнтуючись на